

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY

BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO I MORSKIEGO

OPRACOWANY PRZEZ OŚRODEK DOKUMENTACJI MORSKIEGO INSTYTUTU TECHNICZNEGO

DODATEK DO MIESIĘCZNIKA „TECHNIKA MORZA I WYBRZEŻA“

Rocznik II	Gdańsk — Czerwiec 1951 r.	Nr. 6
<p>Gwiazdką obok porządkowych liczb artykułów oznaczone są publikacje znajdujące się w Bibliotece Morskiego Instytutu Technicznego; dwiema gwiazdkami — tłumaczenia publikacji, wykonane przez MIT.</p>		
DZIAŁ ŻEGLUGI		
Typy i eksploatacja techniczna okrętów		
<p>123 621.12 C3-6.51 Bogatyrjew A.: Wyniki badań turbin na statkach Żegluga Czarnomorskiej. „Rезультаты исследований турбин на судах Черноморского флота“. Морск. Флот, Москва, мес., nr 2, luty 49, s. 30, 25×17 cm, 1,5 str. — Przygotowania do okresowego badania i remontu na statku elektro-turbinowym „W. Mołotow“ — ich czas i rozdział prac. Korzyści płynące z planowo przeprowadzanego badania i remontu — dla załogi, zakładów budowy turbin oraz fabryk części zamiennych.</p>		<p>2 wykr. — Na podstawie długoletnich prób i doświadczeń podano nowe metody obliczeń i konstrukcji kół łopatkowych, kierując się zasadą wyporu, w przeciwieństwie do dawniejszej zasady oporu.</p>
<p>124 629.124.72 C3-6.51 Nowoczesne trałowce islandzkie. „Moderne islandische Motortrawler“. Hansa, Hamburg, tyg., nr 17, kw. 49, s. 416, 30×21 cm, 2,5 str., 3 rys. — Scharakteryzowane są tu dwa nowe statki rybackie, przeznaczone dla Islandii. 1) „Jorundur“: L = 50,90 m, B = 8,53 m, tonaż 470 BRT. Moc silnika 950 KM, szybkość 12 węzłów. 2) „Hallveig Frodadottir“: L = 52 m, B = 9 m, T = 4,45 m, wyporność 1150 t, tonaż 621 BRT. Szybkość marszowa 12 węzłów, moc silnika 1200 KM.</p>		<p>130 621.12:629.123.4 C3-6.51 Demianow A.: Podwyższenie mocy instalacji maszynowych statków typu „Liberty“. „Повышение мощности силовых установок на судах типа „Liberty““. Морск. Флот, Москва, мес., nr 3, marz. 49, s. 31, 25×17 cm, 4 str., 1 rys., 8 tab. — Na s.s. „Suchono“ zastosowano doprowadzenie pary odłotowej z mechanizmów pomocniczych częściowo do przelotni cylindra niskiego ciśnienia, a częściowo do podgrzewacza wody zasilającej. Tabele podają dane, jak: ciśnienia, obroty, moce itp., osmiu przeprowadzonych prób przy zmianach obciążenia i napełnienia, oraz przy dopełnianiu przelotni C. N. C. parą z mechanizmów pomocniczych.</p>
<p>125 621.18 C3-6.51 Tatiszczew S. prof.: Mechanizacja spalania paliwa w kotłach okrętowych. „Механизация сжигания топлива в судовых котлах““. Морск. Флот, Москва, мес., nr 2, luty 49, s. 27, 25×17 cm, 3,5 str. — Porównanie palenisk ręcznych i mechanicznych z rozpatrzeniem strat, sprawności i łatwości obsługi. Korzyści płynące z zastosowania palenisk mechanicznych. Wymagania stawiane paleniskom kotłów okrętowych. Rozpatrzenie różnych typów palenisk mechanicznych pod kątem widzenia zastosowania ich na statkach.</p>		<p>131* 629.124.72.011.88 C3-6.51 Hass V. D. I. dypl. inż.: Badania możliwości szalowania ładowni rybnych lekkimi metalami. „Versuche über die Verwendungsmöglichkeit von Leichtmetall zum Auskleiden von Fischräumen““. Hansa, Hamburg, tyg., nr 30.31, lip. 49, s. 769, 30×21 cm, 4 str., 6 fot., 1 wykr. — Stosowanie aluminium do szalowania wnętrza ładowni jednostek rybackich daje niewątpliwie korzyści w porównaniu ze szalowaniem drewna. Korzyści te wyrażają się zyskiem wagowym i obciążeniowym ładowni. Autor podaje wyniki, uzyskane przy badaniu laboratoryjnym doświadczalnej ładowni, idące w kierunku stwierdzenia zachowania się powszechnie stosowanych materiałów izolacyjnych wespół z szalunkiem aluminiowym.</p>
<p>126* 629.123.4 C3-6.51 Towarowiec 1500 BRT „Tilly Russ“. „Le cargo de 1500 tonnes „Tilly Russ““. J. Mar. March., Paris, tyg., nr 1627, luty 51, s. 355, 31×24 cm, 2 str., 1 fot., 1 rys. — Węgielnic z możliwością transportu innych towarów. Długość m pionami 82 m, szerokość na wrzaskach 14,20 m, zanurzenie z ładunkiem 5,42 m. Nośność przy tym 2850 tów. Parowiec jednośrubowy z maszyną typu Lenz i turbiną Bauer-Wach. Pokład ochronny, luki długości 9,9 — 12,54 m, szerokość luków na pokładzie ochronnym 6 m, zaś na głównym 7,20 m. Duży opis i plan ogólny.</p>		<p>132 629.12:621.144 C3-6.51 Telegin A. inż.: Współczesne tendencje rozwoju napędu spalinowo-turbo-elektrycznego statków. „Современные тенденции в развитии газотурбоэлектроустройства судов““. Морск. Флот, Москва, мес., nr 5, maj 49, s. 16, 25×17 cm, 5 str., 1 rys., 3 wykr., 1 tab. — Wkład inżynierów rosyjskich w rozwój elektrycznego napędu śrub okrętowych i zastosowania turbin spalinowych na statkach. Obciążenie jednostkowego ciężaru turbiny spalinowej (kg/KM) i tabelaryczne porównawcze zestawienie ciężarów jednostkowych całkowitej okrętowej instalacji turbo-elektrycznej i spalinowo-turbo-elektrycznej. Sposoby podwyższenia ekonomii turbiny spalinowej przez doprowadzenie obiegu Carnota, a ekspansji i kompresji do procesów izotermicznych. Układy spalinowo-turbo-elektryczne stosowane na statkach — ich wady i zalety przy pełnym i niepełnym obciążeniu. Podwyższenie ekonomii turbiny spalinowej przy niepełnym obciążeniu. Sposoby rozruchu turbiny spalinowej. Stosowanie przekładni zębatach. Porównanie instalacji Diesel-elektrycznej i spalinowo-turbo-elektrycznej w wypadku awarii. Schemat instalacji dwuwałowej przy synchronicznej przekładni.</p>
<p>127* 629.12.037.1 C3-6.51 Doust D.J. M. Sc.: Wykresy do analizy projektowej śrub o szerokich skrzydłach. „Design-analysis diagrams for wide-bladed propellers““. Shipbuilder, London, mies., t. 57, nr 503, wrzes. 50, s. 573, 24×18 cm, 7 str., 7 wykr., 2 tab. — Wykresy opracowane na podstawie prób R. W. L. Gawna dla śrub 3-skrzydłowych, eliptycznych. Zastosowanie dla niszczyceń i szybkich statków handlowych. Wykresy dla różnych stosunków „D:A“. Przykładowe obliczenie śruby z uwzględnieniem kawitacji. Porównanie wykresów Gawna z wykresami i danymi wg. Taylora i Troosta.</p>		<p>133* 629.124.72 C3-6.51 „W — B“: Aktualne zagadnienia budowy rybackich jednostek parowych. „Zeitgemasse Probleme des Fischdampferbaus““. Hansa, Hamburg, tyg., nr 48, list. 49, s. 1187, 30×21 cm, 2,5 str., 2 fot., 1 rys. — Kilka zasadniczych problemów występujących w budownictwie jednostek rybackich. Sprawy dotyczące kształtu kadłuba — stosunek L : B i jego wpływ na wielkość oporów i żeglowność. Nowe osiągnięcia przy izolowaniu ładowni na statku, zagadnienie napędu statków rybackich oraz zagadnienia mechanizmów pomocniczych — głównie pokładowych.</p>
<p>128* 629.12.037.1 C3-6.51 Lambie W.: Śruby śpiewające. Uwagi o przyczynach i skutkach „Singing propellers. Notes on causes and effects““. Shipbuilder, London, mies., t. 57, nr 505, list. 50, s. 683, 24×18 cm, 2 str., 2 rys. — Autor rozróżnia „śruby gwizdzące“ (przy dobrym zaprojektowaniu i poślizgu odpowiadającym maks. sprawności, ale przy zbyt tępych krawędziach) oraz „śruby śpiewające“ (nieodpowiednie kształty i poślizg). W wypadku drugiego autor obserwował z reguły erozję powierzchni i drgania. Poprawiony kształt skrzydeł opisany na podstawie badań prof. Burdilla. Możliwe jest występowanie obu zjawisk równocześnie. Autor sugeruje w oparciu o prace S. Archera, że pęknięcie wałów śrub na statkach typu „Liberty“ wynika ze złej pracy śrub.</p>		<p>134* 629.123.2 C3-6.51 Wedel K. dr inż.: Energia atomowa siłowni i napędu statków. „Atomenergie für Kraftwerke und Schiffe““. Hansa, Hamburg, tyg., nr 12, stycz. 49, s. 30, 30×21 cm, 4,5 str., 3 rys. — Zagadnienia wykorzystania energii atomowej dla siłowni oraz napędu okrętów. Ogólne wiadomości fizyki jądrowej wraz z laboratoryjno-przemysłowymi sposobami wyzwalania energii atomowej. Możliwość zastosowania instalacji atomowej do napędu okrętu.</p>
Radio i nawigacja techniczna		
<p>129* 629.12.036 C3-6.51 Süberkrüb F.: Nowe poglądy na pracę koła łopatkowego. „Neue Betrachtungsweise der Arbeit eines Schaufelrades““. Hansa, Hamburg, tyg., nr 7, luty 49, s. 161, 30×21 cm, 4,5 str., 4 rys.,</p>		<p>135* 629.12.053.1 C3-6.51 Nauen J.: Właściwe ustawienie kompasu na nowych statkach. „Sachgemässe Kompassaufstellung auf Neubauten““. Hansa,</p>

Hamburg, tyg., nr 6, luty 51, s. 265, 30×21 cm, 1 str. — Wpływ ciastoty konstrukcyjnej na niedokładność wskazań kompasów magnetycznych na małych i średnich statkach, a zwłaszcza rybbackich; związane z tym trudności. Konieczność fachowego i starannego wyboru miejsca zainstalowania. Szkodliwy wpływ późniejszych przeróbek kadłuba, nadbudówek i dodatkowych konstrukcji, oraz żelaza miękkiego. Rola niemagnetycznych materiałów konstrukcyjnych, zwłaszcza do budowy sterówki. Konieczność wyposażenia kompasów na tych statkach w namierniki.

DZIAŁ. PORTÓW
Geo — i talasologia

136* 627.222.1 C3-6.51

Awilow I.K., Sołowiew W. F.: O teorii współczesnego powstawania osadów. „K teorii sówremiennowo osadokobrazowanija”. Izv. Akad. Nauk SSSR, Ser. geol., Moskwa, wyd. niereg., nr 1, stycz.-luty 51, s. 129, 26×17 cm, 14 str., 1 rys., 2 wykry., 3 tab., 8 poz. bibl. — Artykuł w ramach dyskusji zorganizowanej przez AN ZSRR o ostatnich pracach uczonych radzieckich na temat petrografii osadów. Krytyka teorii Strachowa, wyłącznie dynamicznej, przyczyn powstawania osadów, opartej na rezultatach prac czarnomorskich ekspedycji J. M. Szokalskiego (hydrologicznej) z r. 1924-6 i E. F. Skworcowa oraz W. A. Snieżyńskiego (głębiniowej) z r. 1928-33. Krytyka opracowań materiału z próbek dennych zebranych przyrządami Eckmana i Ubekoczernaza oraz popełnianych błędów i niedokładności. Przegląd prac Strachowa o mechanizmie sedimentacji w morzach Czarnym i Kaspijskim. Argumenty mające potwierdzić słuszność teorii przeciwnej, L. W. Pustawałowa, chemicznego procesu różnicowania, przytoczone na przykładach rozmięszczenia i roli manganu, żelaza i fosforu w osadach morskich.

137* 624.131.52:624.131.431.5 C3-6.51

Głaz A. A.: O ciężarze objętościowym gruntu nasyconego wodą. „Ob objomnom wlesie wodonasyšcennawo grunta”. Gidrotechn. Stroit., Moskwa, mies., nr 3, marz. 51, s. 39, 29×22 cm, 3,5 str., 1 rys., 3 wykry., 6 poz. bibl. — Krytyczne uwagi odnośnie wzoru Czugałewa na obliczenie ciężaru objętościowego porowatego gruntu z uwzględnieniem wyporu wody, w związku z tym, że jest on wprowadzony w założeniach, które przy warunkach krańcowych doprowadzają do nielogicznych rezultatów. Propozycja nowego poprawionego wzoru, zupełnie dobrze zgadzającego się z warunkami krańcowymi. Obydwa wzory uwzględniają zależność wyporu od współczynników „porowatości poziomej” (koefficient poroznosti pri kasni).

Budownictwo morskie i pogłębiarstwo

138 627.74.78:621.879 C3-6.51

Barbiot M. L. inż.: Wyposażenie w napęd diesel-elektryczny pogłębiarek kablowych, pogłębiarek ssących, refulujących ze spulchniaczem i holowników. „L'équipement diesel-electrique des dragues à godets, dragues suseuses, refouleurs-désagrégateurs, remorqueurs”. „Haventechnik”, księga pamiętek. I-go międzynarod. Kongr. Techn. Portowej w Antwerpii, Antwerpen, wyd. jednor., t. I, 1949, s. 133, 28×22 cm; 8 str., 6 fot., 5 rys., 4 wykry., 4 tab. — Rozpatruje się przesłanki, które doprowadziły do wprowadzenia napędu diesel-elektrycznego na jednostkach taboru pogłębiarskiego w Belgii i krajach z nią graniczących. Było to wynikiem długoletnich poszukiwań najbardziej racjonalnego sposobu napędzania pogłębiarek. Początkowe trudności napotkane przy napędzie motorowym i ich usunięcie przez wprowadzenie napędu diesel-elektrycznego. Szereg zagadnień związanych z napędami diesel-elektrycznymi. Rozwiązania przy zastosowaniu prądu trójfazowego. Opis motorów Diesla, prądnic i urządzeń elektrycznych, silników zasilanych prądem o stałym napięciu, wyposażenia elektrycznego wind pogłębiarskich, spulchniaczy i łańcucha kablowego. Opis indywidualnych siłowni na pogłębiarkach oraz zasilania energią pobieraną z sieci lądowej. Rozpatruje się napęd diesel-elektryczny w zastosowaniu do holowników.

139 627.52 C3-6.51

Zolotarew P. Ł.: Umocnienie brzegów morskich w rejonach usuwisk. „Ukrieplenie morskich bieriegow na poźniewyech uczastkach”. Moskwa-Leningrad, 1948, D. 22×15 cm, 14,5 str., 3 rys., 6 poz. bibl. — Książka omawia zasadnicze sposoby ochrony brzegów morskich przed usuwkami, spowodowanymi oddziaływaniem falowania i prądów przybrzeżnych. Podane są zasadnicze wzory, umożliwiające teoretyczne ustalenie głównych elementów fal, oraz opis zasadniczych budowli stosowanych do ochrony brzegów, jak również ogólne wytyczne konstruowania tych budowli. Zasadnicze wytyczne stosowania poszczególnych typów budowli w zależności od charakteru powstających usuwisk, ich zasięgu, warunków ruchu rumowiska przybrzeżnego oraz profilu dna.

Budownictwo portowe i lądowe

140 827.21(5):387 C3-6.51

Bennett G. E., M. So.: Porty indyjskie i ich przyszłość. „Indian ports and their future”. Dock and Harb. Auth., London, mies., t. 29, nr 334, sierp. 48, s. 88, 31×24 cm, 2,5 str., 2 rys., 1 tab. — Studium prawdopodobnego efektu podziału Indii na dominią i Pakistan oraz spodziewanego wpływu na roboty portowe. Analiza obecnego stanu. Przewidywany podział ładunków na poszczególne porty dominium. Zagadnienie kolei. Opłaty celne. Udział poszczególnych portów w obrotach. Główne porty Indii. Dawna centralna komisja rozbudowy portów (Armstrong Committee z 1946 r.). Nowa Komisja po dokonaniu podziału.

141* 624.131.537 C3-6.51

Dubrowa G. A. prof.: Oszacowanie stateczności budowli hydrotechnicznych i dopuszczalnych obciążeń na grunt. „Ocena ustojowości gidrotechnicznych сооруženij i dopuskajemych dawlenij na grunt”. Gidrotechn. Stroit., Moskwa, mies., nr 2, luty 51, s. 26, 29×22 cm, 5,5 str., 10 wykry., 3 poz. bibl. — Metoda obliczania stateczności budowli obciążonych siłami pionowymi, jak również siłami poziomymi. Wyprowadzenie wzorów na obciążenie krytyczne, przy którym jeszcze nie następuje naruszenie równowagi gruntu pod budowlą. Wykresy dla wyszukiwania wielkości wchodzących do wzorów obliczeniowych. Przykłady zastosowania metody do sprawdzania stateczności konstrukcji portowych.

142 627.32:331.87 C3-6.51

Kodmans N. Th. inż.: Wpływ środków transportowych na urządzenia na froncie magazynów portowych. „Invloed van de transportmiddelen op de inrichtingen van het front van havenpakhuizen”. „Haventechnik”, księga pamiętek. I-go międzynarod. Kongr. Techn. Portowej w Antwerpii, Antwerpen, wydawn. jednoraz., t. I, 1949, s. 141, 28×22 cm, 5,5 str., 8 fot., 4 rys. — Analiza stosowanych dawniej metod pracy i urządzeń na froncie magazynów portowych do przeładunku towarów ze statku lub z jezdnii do magazynów, i odwrotnie. Zmiany w technice przeładunkowej, powstałe wskutek wprowadzenia dźwigów portowych i urządzeń zmechanizowanych. Przystosowanie budowli magazynów do nowej techniki przeładunkowej. Środki transportu wewnątrz magazynów i ich wpływ na projektowanie magazynów. Wnioski odnośnie rozplanowania budynków magazynowych w planie i w pionie. Podaje się kilka specjalnych konstrukcji balkonowych i pomostów zwodzonych na froncie budynków magazynowych.

Urządzenia przeładunkowe

143 627.352 C3-6.51

D'Havé R. C. inż.: Przepisy o budowie urządzeń dźwigowych. „Het reglement voor de bouw van hefwerktuigen”. „Haventechnik”, księga pamiętek. I-go międzynarod. Kongr. Techn. Portowej w Antwerpii, Antwerpen, wyd. jednoraz., t. I, 1949, s. 210, 28×22 cm, 2 str. — Opis genezy i prac nad przepisami normującymi budowę urządzeń dźwigowych, stanowiących belgijską normę NBN 159. Podano cel i zakres stosowania przepisów. Streszczenie przepisów oraz rozszerzony opis zasadniczych danych do obliczenia konstrukcji stalowej dźwigów. Kilka rozważań o normalizacji i jej związku z bezpieczeństwem konstrukcji.

144 627.352 C3-6.51

van den Kerkhof inż.: Z doświadczeń o zabezpieczeniach przeciwsztorowych i kanałach ślizgowych dźwigów portowych. „Erwaringen met stormbeveiligingen en stroomralkanalen”. „Haventechnik”, księga pamiętek. I-go międzynarod. Kongr. Techn. Portowej w Antwerpii, Antwerpen, wyd. jednoraz., t. I, 1949, s. 202, 28×22 cm, 4,5 str., 6 rys. — Przegląd zalet i wad urządzeń zabezpieczających od sztorów przy dźwigach mostowych w Antwerpii. Opis doświadczeń nabytych przez autora w eksploatacji kanałów ślizgowych szyn do zasilania w energię elektryczną urządzeń przeładunkowych.

RÓŻNE

145 614:331.87 C3-6.51

Cave F. H.: Zapobieganie nieszczęśliwym wypadkom u pracowników portowych. „The prevention of accidents amongst port workers”. „Haventechnik”, księga pamiętek. I-go międzynarod. Kongr. Techn. Portowej w Antwerpii, Antwerpen, wyd. jednoraz., t. I, 1949, s. 311, 28×22 cm, 4 str., 5 poz. bibl. — Sposoby wypracowania środków zapobiegających wypadkom u pracowników portowych. Pojęcie rozgraniczenia odpowiedzialności stron zainteresowanych za bezpieczeństwo pracy. Przykłady przepisów bezpieczeństwa obowiązujących w W. Brytanii. Analiza problemów organizacji pracy, związanych z bezpieczeństwem pracy i sposoby rozwiązania zagadnienia bezpieczeństwa pracy w portach.

140* 624.131.532 C3-6.51

Titowa W. I. inż.: Określenie parcia materiałów sypkich na ściankę kołową. „Opriedelenije dawlenija sypczewo tela na krugowuju w pianie stienku”. Gidrotechn. Stroit., Moskwa, mies., nr 3, marz. 51, s. 35, 29×22 cm, 3,5 str., 6 wykry. — Wyprowadzenie obliczeniowych wzorów na poziome parcie gruntu wewnątrz zamkniętych konstrukcji kołowych (grozde komórkowe, silosy itp.), jako wynikające z różnicy między całkowitym ciężarem gruntu a ciężarem stożkowej bryły, znajdującej się poza granicami płaszczyzny odłamu. Przytoczone wykreślane tablice, pozwalające na szybkie otrzymanie potrzebnych wielkości obliczeniowych dla kąta tarcia wewnętrznego 30°.

Niniejszy Przegląd Bibliograficzny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu budownictwa morskiego, okrętowego i portów. Pełną dokumentację ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych, wydawanych przez Główny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Liłgocka 8). — GIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak i oddzielnie jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy techniczne. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 10 groszy.

GIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych zarówno przeglądem bibliograficznym jak i kartami dokumentacyjnymi.